

ב"ל (באר-שבע) 54027-03-12 - ראחמה אלאעסם נ' המוסד לביטוח לאומי

ב"ל (באר-שבע) 54027-03-12 - ראחמה אלאעסם נ' המוסד לביטוח לאומימחוזי עבודה באר-שבע
ב"ל (באר-שבע) 54027-03-12
ראחמה אלאעסם
ע"י ב"כ - עו"ד מסאבחה מוחמד
נגד

המוסד לביטוח לאומי
ע"י ב"כ - עו"ד ילנה צ'וקלר
בית דין אזורי לעבודה בבאר-שבע
[31.01.2013]

לפני: כבוד השופט יוסף יוספי
נציג ציבור (עובדים) - מר יהודה דדון
נציג ציבור (מעבידים) - מר משה אלחיאני
פסק דין

1. עסקינן בתובענה, במסגרתה מערערת התובעת על החלטת הנתבע לדחות את תביעתה לקבלת גימלת הבטחת הכנסה כנפרדת. הנתבע קבע, כי התובעת ממשיכה לנהל משק בית משותף עם בעלה. טענות התובעת

2. לטענת התובעת, היא נפרדה מבעלה, היא מתגוררת עם שני ילדיה הקטינים, ובעלה אינו חי איתה. החלטת הנתבע ניתנה ללא כל בדיקה מעמיקה, אלא בהסתמך על רישום מוטעה ועל החלטות קודמות. באשר לטענה שהתובעת מסרה גירסה לא נכונה לפקיד התביעות, כפי הנראה הדבר נובע מטעות. הנתבע התעלם מדו"ח של העובדת הסוציאלית.

באשר לטענה כי התובעת לא הגישה תביעה למזונות עבור הילד האחרון שנולד לאחר הפרידה; אין זה אלמנט חשוב, ואם יש צורך תוגש עכשיו תביעה למזונות והתובעת תמציא פסק דין מתאים. טענות הנתבע

3. לטענת הנתבע, התובעת מנהלת אורח חיים משותף האופייני למגזר הבדואי, עם בן זוגה אבי ילדיה. השניים גרים תחת קורת גג אחת, ולמעשה לא חל כל שינוי במעמד התובעת או באורחות חייה מאז שנישאו. התובעת עדיין נשואה לבעלה. בנוסף, התביעה נבחנה לגוף העניין ונדחתה. התובעת מסרה הצהרה לפקיד התביעות, ממנה ניתן ללמוד שיש לדחות את התובענה. התובעת טוענת לנפרדות כבר משנת 2008, והיא מודה היום שאז היא מסרה גירסה לא נכונה. לתובעת נולד ילד לאחר הפרידה הנתבעת. התובעת מסרה גירסאות סותרות לגבי מקום מגוריה, והסתבר לבסוף כי היא מתגוררת באותה שכונה שבעלה מתגורר בה. התובעת לא תבעה מזונות עבור הילד השני, שנולד לאחר הפרידה הנתבעת. התובעת לא הצביעה על סיבה אמיתית לנפרדות, והסיבות שמסרה היו קיימות מאז שנישאה. הדין החל
4. החוק הרלוונטי לענייננו הוא חוק הבטחת הכנסה, תשמ"א - 1980 (להלן: "החוק"). מטרת החוק הינה להבטיח לכל אדם בישראל הכנסה הדרושה לקיומו, ככל שאינו יכול לקיים את עצמו. ראה: הצעת חוק הבטחת הכנסה, ה"ח 1417, תשמ"מ. סעיף 6 (לחוק) קובע כי "לבני זוג הזכאים לגימלה תשולם גימלה אחת בלבד ...". סעיף 1 לחוק קובע כי "בני זוג" לצורך החוק הם "לרבות איש ואישה הידועים בציבור כבני זוג ומתגוררים יחדיו".
5. בכל הנוגע לחברה הבדואית, הרי שעסקינן בחברה אשר לה תא משפחתי עליו חלים כללים יחודיים, המבדילים אותו ממשפחות ממגזרים אחרים. הנושא נסקר בהרחבה במאמרו של כבוד הנשיא (בדימוס) סטיב אדלר "האישה הבדווית והבטחת הכנסה במשפחה הפוליגמית", מעמד האישה בחברה ובמשפט, הוצאת שוקן 1995. בית הדין הארצי לעבודה אף הוא התייחס בהרחבה לנושא זה, ובמספר פסקי דין קבע את הכללים שיש להחיל בבואנו לדון בשאלת התא המשפחתי בחברה הבדואית. בפרשת עזיזה אלעביד הניח בית הדין הארצי את היסודות למסכת הכללים בנושא. ראה: דב"ע (ארצי) מ"ט/04-136 עזיזה אלעביד - המוסד לביטוח לאומי, פד"ע כ"ב 309. בהמשך הדרך המשיך בית הדין הארצי לפרט את הכללים לאורם נלך בבואנו להכריע בשאלת התא המשפחתי בחברה הבדואית, תוך אימוץ העקרונות שנקבעו בפרשת עזיזה אלעביד. ראה למשל: עב"ל (ארצי) 705/06 אלנעאמי מונה - המוסד לביטוח לאומי (מיום 10.5.07).
6. בפסיקת בית הדין הארצי נקבע, כי בבואנו לבחון את הגדרת משק הבית המשותף בחברה פוליגמית, יש להתחשב בנסיבות המיוחדות הסובבות את החברה הבדואית; בה הבעל לא נמצא תמיד רק עם אשתו האחת, אלא לעיתים הוא מחלק את זמנו בין נשותיו. לפיכך, נקבעו מבחנים שונים לצורך קביעת קיומו של משק בית משותף, ואלה כוללים, בין היתר, את המבחנים הבאים:
- האם בני הזוג מתגוררים באותו בית, או בסמוך זה לזה?
 - האם חל שינוי במעמד האישה מאז הגירושין?
 - האם האישה נשארה בחיק המשפחה או הוצאה ממנה?
 - האם אבי הילדים נושא בתשלומים שונים?
 - מן הכלל אל הפרט
7. נקדים אחרית לראשית, ונציין כי דין התובענה להדחות. להלן נפרט את נימוקינו.
8. בקליפת אגוז, בטרם נפרט את הנימוקים, נציין כי הגענו למסקנה, לפיה מן העדויות והראיות עולה, כי למעשה לא חל כל שינוי באורח חייהם של התובעת ובעלה ובאופי הקשר ביניהם מאז שנישאו. מן העדויות והראיות שהובאו, בשילוב עם המבחנים והכללים שנקבעו בפסיקה, עולה כי התובעת אינה חיה בנפרד מבן זוגה, אלא מנהלת איתו משק בית משותף. להלן נפרט את העדויות והראיות שהובאו בפנינו, ואת התרשמותנו מהן.

9. התובעת היתה העדה היחידה בתיק. היא הגישה תצהיר, ונחקרה אודותיו חקירה נגדית. לאחר שמיעת עדותה של התובעת, התרשמנו כי לא ניתן לקבוע ממצאים עובדתיים בהסתמך עליה. התרשמנו, כי התובעת מסרה בבית הדין עדות שאינה משקפת את המציאות. התובעת בעדותה הסתירה פרטים רבים, ובאשר לפרטים שמסרה נתגלו סתירות רבות ביניהם לבין גרסאות קודמות שמסרה. לפיכך, התרשמנו כי התובעת מסרה גרסה לא נכונה, וזאת כדי לקבל גימלת הבטחת הכנסה כנפרדת.
10. בבואנו לסקור את עובדות המקרה, חשוב לציין כי התובעת מודה בכך שלאחר שנישאה לבעלה היא ניהלה איתו משק בית משותף. השאלה היחידה הנשאלת היא אם התובעת נפרדה מבעלה, ואם כן, מתי. והנה, בתצהיר העדות הראשית לא נתנה התובעת תשובה לשאלה זו. כל שטענה בתצהיר היה "הנני מצהירה בזאת שאני פרודה מהידוע בציבור שלי". ועוד הצהירה: "עזבתי את הבית עם הילדים שלי ועברתי לגור אצל ההורים שלי". ועוד הוסיפה בתצהירה, כי אינם מקיימים משק בית משותף ואינם גרים תחת קורת גג אחת. דא עקא, התובעת לא הצהירה מתי לטענתה נפרדה מבעלה. ויודגש, כי התברר שהתובעת נותרה נשואה לבעלה, בניגוד למצג שהציגה בתצהירה, שם כינתה אותו "הידוע בציבור שלי". עולה לפיכך, כי בשאלה החשובה ביותר, מועד הפרידה הנטענת, לא סיפקה התובעת כל גרסה בתצהירה.
- ניתן היה לדחות את התובענה רק בהסתמך על מחדל זה, אולם נמשיך לדון ביתר הנסיבות, אשר הביאו אותנו למסקנה כי דין התובענה להדחות גם לגוף העניין, כפי שיפורט להלן.
11. בנוסף לאמור לעיל, התובעת מסרה גרסאות סותרות באשר למקום מגוריה. גם בנושא זה לא מסרה התובעת כל גרסה בתצהירה, והסתפקה בטענה כי עברה לגור אצל הוריה. בחקירתה הנגדית מסרה, כי הכתובת של הוריה היא שכונה 36 בית 289 תל-שבע. והנה, מסתבר כי בהצהרה שמסרה לפקיד התביעות (נ/6) לאחר הגשת התביעה נשוא ההליך מסרה התובעת כתובת אחרת, השונה הן במספר השכונה והן במספר הבית: שכונה 39 בית 298 תל-שבע.
- התובעת טענה בחקירתה הנגדית, כי הגרסה שמסרה במהלך החקירה הנגדית היא הנכונה, אולם לא הצליחה למסור הסבר טוב לסתירה בין הכתובות שמסרה.
- ויותר מכך; התרשמנו כי התובעת מסרה ביודעין כתובות שגויות, על מנת לטשטש את העובדה שלמעשה בעלה מתגורר באותה שכונה בה היא מתגוררת. התובעת מסרה, כי במשך תקופת ביניים התגוררה אצל אחיו של בעלה, והנה מסתבר כי גם אותו מקום נמצא באותה שכונה בה מתגורר בעלה.
- בדיון שנערך טענה התובעת, כי אינה יודעת את הכתובת של בעלה. אולם, התרשמנו כי טענה זו חסרת בסיס, וכי התובעת מסתירה במכוון את כתובתו של בעלה, אשר למעשה מתגורר בסמוך מאוד למקום מגוריה. בהקשר זה יודגש, כי בהצהרה לפקיד התביעות זכרה התובעת את מספר השכונה בה מתגורר בעלה, ובדיון בפנינו לא זכרה, וזאת בזמן שלטענתה לא חל כל שינוי במקום מגוריו, ולמעשה מדובר באותה שכונה בה התובעת מתגוררת.
12. התובעת טענה בתצהירה, כי הגישה תביעה למזונות. לתצהירה לא צורף דבר, אולם לכתב התביעה צורף פסק דין למזונות. מעיון במסמך עולה, כי פסק הדין ניתן ביום 17.1.11, ונפסקו ₪ 300 מזונות אישה ו - ₪ 300 מזונות לילדתם של התובעת ובעלה.

לפיכך, עולה כי התובעת לא הגישה תביעה למזונות ביחס לילד השני, שנולד לאחר הפרידה הנטענת. התובעת לא מסרה בתצהירה הסבר לכך, מאחר והציגה שם מצג כאילו הגישה תביעה למזונות עבור שני ילדיה, ועל מנת לטשטש את הדברים לא צירפה לתצהירה את פסק הדין למזונות.

בחקירתה הנגדית לא ידעה להסביר מדוע לא תבעה מזונות גם עבור הילד השני, שנולד לאחר הפרידה הנטענת, וניסתה לטעון כי הסכום שהיא מקבלת בהתאם לפסק הדין הוא עבור שני הילדים. דא עקא, כפי שפורט לעיל, ברור כי טענה זו אינה נכונה.

לפיכך, עולה כי התובעת לא הגישה תביעה למזונות עבור הילד השני, שנולד לאחר הפרידה הנטענת. בכך יש כדי להפריך את גירסתה, לפיה נפרדה מבעלה. שהרי, התובעת העידה בפנינו כי אינה עובדת, ולפיכך היה צפוי כי תגיש תביעה למזונות עבור הילד השני, כדי שתוכל לכלכל אותו. העובדה שלא עשתה כן מלמדת כי היא נותרה בת זוגו של בעלה, וכי השניים לא נפרדו.

13. גם באשר לסיבת הפרידה הנטענת לא נמסרה גירסה מוצדקת.

ראשית, כפי שפורט לעיל, בתצהירה הסתירה התובעת את העובדה שהיא נשואה לבעלה. שנית, בחקירתה הנגדית טענה, כי הם נפרדו מאחר ו"אין מקום והוא לא מפרנס". דא עקא, מסתבר כי כך היה המצב מאז שנישאו השניים, כך שלא קרה דבר חדש במישור זה.

14. התובעת טענה עוד משנת 2008 כי היא נפרדה מבעלה, אולם הסתבר כי טענה זו אינה נכונה. כעת, במסגרת ההליך דנן טוענת התובעת, כי נפרדה מבעלה בינואר 2012. התובעת לא הצביעה על כל שינוי שחל מאז 2008, והתרשמנו כי כפי שמסרה גירסה לא נכונה בשנת 2008, כך עשתה בשנת 2012.

גם באשר למועד הפרידה הנטענת מסרה התובעת גירסאות שונות.

בטופס התביעה שהגישה ביום 12.1.12 (נ/1) מסרה כי נפרדה מבעלה "לפני חודש", היינו בחודש 11/12. והנה, חודש לאחר מכן מסרה הצהרה לפקיד התביעות (נ/6), שם הצהירה כי "אני לא חיה עם בעלי כ - 8 חודשים", היינו בחודש 6/11.

שנה עובר לכך, ביום 1.2.11, הצהירה התובעת בפני פקיד תביעות כי היא נפרדת מבעלה "בערך שנתיים", היינו מחודש 2/09.

התובעת לא מסרה כל הסבר לסתירות אלה, בנושא כה מהותי. עצם העובדה שהתובעת מסרה 3 גירסאות באשר למועד הפרידה הנטענת, תומכת בהתרשמותנו כי לא היתה פרידה כזו.

15. התובעת צירפה לכתב התביעה מכתב, שנכתב ע"י עובדת סוציאלית כחודש לאחר שהוגשה התביעה. מכתב זה לא צורף לתצהירה, ובתצהירה גם לא היתה כל התייחסות למכתב. בנוסף, התובעת לא זימנה לעדות את עורכת המכתב.

- לאור כל אלה, אין אנו מקבלים את המכתב כראיה.
- יצוין, כי במכתב זה נמסרה גירסה שלישית לכתובתם של הורי התובעת, וגם לכך לא נמסר כל הסבר מצד התובעת. בנוסף, צורף מכתב נוסף מאת אותה עובדת, אשר נכתב כחודש לפני שהוגשה התביעה.
- גם מכתב זה אין לקבל כראיה מהנימוקים דלעיל, וגם בו מפורטים דברים הסותרים את גירסת התובעת; כמו למשל שהיא מתגוררת בביתו של אחי בעלה (ולא אצל הוריה, כפי שטענה ביחס לאותה תקופה).
16. בנוסף, בזמן שהגישה את התביעה נשוא ההליך דנן, הסתירה התובעת את עובדת היותה בהריון. עובדה זו נאלצה לחשוף רק בעת שהגישה הצהרה לפקיד התביעות, כחודש לאחר מכן.
- התרשמנו, כי התובעת ניסתה להסתיר את דבר היותה בהריון, אולם בעת שהתייצבה אצל פקיד התביעות למסור הצהרה לא יכלה להסתיר זאת, מאחר והיתה בחודש התשיעי להריונה, ולכן נאלצה למסור עובדה זו.
17. לסיכום כל האמור לעיל, התרשמנו כי עובדות המקרה הן כמפורט להלן:
- א. התובעת נשואה לבעלה, ולא חל כל שינוי בחיי בני הזוג ובאופי הקשר ביניהם.
- ב. למעשה, השניים ממשיכים לנהל משק בית משותף, כפי שעשו מיום שנישאו, ללא כל שינוי.
18. לפיכך, התמונה העובדתית שהוכחה מלמדת על משק בית משותף, ועל כך שלא חל כל שינוי מיום שהתובעת ובעלה נישאו.
- אחרית דבר
19. מכל האמור לעיל עולה, כי החלטת הנתבע לדחות את תביעתה של התובעת בדין יסודה, באשר לתובעת אין זכות לקבלת גימלת הבטחת הכנסה כנפרדת.
- לפיכך, דין התובעת להדחות.
20. אין צו להוצאות.
21. פסק הדין ישוגר לצדדים בדואר רשום.
22. זכות ערעור לבית הדין הארצי לעבודה בירושלים בתוך 30 ימים מהמצאת פסק הדין.
- ניתן היום, כ' שבט תשע"ג (31 ינואר 2013), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.